

Skattelettelse paa det Heles Beføstning, og, dersom nu deene fortrædelige Sag kunde være tilfredsstillende afgjort ved at tie stille og reise sig op for nærværende Lovforslag, da skulde jeg gjerne gjøre begge Dele, ja, jeg skulde hellere end gjerne gjøre det, thi deels ønsker jeg af mit Hjerte Fædrelandet Fred og Enighed og Udsettelse af alt gammelt indbyrdes Nag, og tillige falde alle mine nærmeste Berværter i Kredsen af de hidtil begunstigede Glasser, saa jeg maa vel vide, hvor vanskeligt man der gaaer ind i den Betragtning, at intet Tidsløb og ingen Tidslængde kan give Hævd paa nogen borgerlig Uret eller Uligelighed, men at de meget mere i Tidens Længde blive utaaestlige, og at de have den største Ulykke deraf, som ville holde paa, hvad umuligt kan beholdes; men det er min fulde Overbeviisning, at den saakaldte Afgjørelse, som ved nærværende Lovforslag skulde frembringes, at den er langt værre end slet ingen, og derfor maa jeg bede baade Thinget og Ministeriet, hvis det skulde være nærværende, om at høre mig taalmodigt herom, medens jeg skal stræbe at fatte mig saa kort og udtrykke mig saa klart, som jeg kan. Det nytter nu vistnok kun lidt at tale om, hvordan denne fortrædelige Sag kunde været endt paa en smuk og lempelig Maade, men jeg maa dog sige, at jeg vilde inderligt ønsket, at Regjeringen, om ikke før, saa dog ved Udskrivningen af den første Krigsskat, havde havt den Aandsnærværelse aabent at sige til Bestidderne af det privilegerede Hartkorn, hvoraf der var nok tilstede i Ständerforsamlingerne — de vare nok som repræsenterede, — havde sagt til dem: Nu seer I selv, at, da vi Alle skulle gjøre de største Offre, saa kan Jeres Skattelettelse ikke vedblive en Dag længer; thi jeg er vis paa, havde Regjeringen gjort det, saa er der saa megen baade Gressfølelse og Fædrelandskjærlighed i de Begunstigedes Kreds, at Uligheden i Hartkornskatten vilde være bleven aldeles hævet, uden mindste Knur fra deres Side, naar man da kun ikke tillige havde paalagt Godseierne de $\frac{2}{3}$ af Krigsskatten paa deres Fæsternes Hartkorn, og jeg er fremdeles vis paa, at, naar Uligheden saaledes virkelig var bleven hævet, da vilde Bønderne ogsaa til godt Forlig uden Knur ladet de hidtil Begunstigede

for deres Livstid være fritagne for de saakaldte communale Byrder, som de sædvanlig sætte høiest Priis paa (Nei! Nei!). Nu er det imidlertid ganske anderledes; nu foreligger der os et Lovforslag, hvorefter det kun skulde lade, som om Uligheden i Besætningen var hævet, det skulde kun lade saa, skjøndt her ikke er nogen Ophævelse, men en Afløsning, ja, skjøndt Begunstigelsen paa det Heles Beføstning behandles som et Slags Eiendom, hvorfor der skal gives Erstatning, ja, skulde egentlig gives fuld Erstatning, saa det kun er en Jøielighed mod Folkemeningen, kun en Indrømmelse til de Misbegunstigedes Misfornøielse, at man har afstumpet Erstatningen, saa at det efter de nuværende Kornpriser ei skal være en heel Td. Byg, men kun 5 eller 6 Skpr., som de Begunstigede skulle have aarlig for hver Tonde af deres begunstigede Hartkorn; ja, det er endnu værre, fordi det er en halv Forholdsregel, thi som alle halve Forholdsregler vilde den gjøre Ophavsmandene Stam og gjøre Alle misfornøiede. At nu den høitærede Indenrigsminister har forelagt os et saadant Lovforslag, ja, det kan jeg jo vistnok ikke godt forstaae Grunden til; thi mig synes, at, naar han ikke vilde eller turde foreslaae en virkelig Ophævelse af Uligheden i Besætningen, da maatte han have indskrænket sig til et Forslag om at gjøre Communalbyrderne lige, og saa lade Uligheden i Hartkornskatten bestaae, til den faldt af sig selv, som den jo maatte falde, saasnart der skulde forelægges Folkethinget et Forslag om en ny Skat af Varighed; thi ved Forelæggelsen af en saadan Fredsskat, som jo Finantsministeren aabent har forudsagt os, at vi maae være belavede paa, — ved Forelæggelsen deraf maatte jo Folkethinget nødvendigviis bede Regjeringen først at beregne sig til Indtægt, hvad Bestidderne af det begunstigede Hartkorn hidtil havde betalt for lidt, og da kun at ligne hvad der gik derover og behøvedes paa det Hele. Jeg har jo nok hørt, at det forleden fra Mintsterbordet blev lagt os paa Hjerte, at Forslaget til denne Afløsning eller Erstatning, det var ikke noget nyt Paafund af det nærværende Ministerium, men det var som en Arv fra den forrige Indenrigsminister, fra det forrige Rentekammer og den forrige Ståndertid,